

عنوان مقاله:

بررسی مشترکات موضوعی عرفانی اندیشه های ابوسعید ابوالخیر در اسرار التوحید و عطار نیشابوری در مختار نامه

محل انتشار:

کنگره بین المللی زبان و ادبیات (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسنده:

ایوب کوشان - استادیار گروه ادبیات فارسی و عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی تبریز

خلاصه مقاله:

موضوعات عرفانی یکی از اساسی ترین موضوعات مطرح شده در ادبیات فارسی و یکی از درونمایه های غنی آن است؛ به نحوی که اگر عرفا و آثارشان را از ادب فارسی حذف کنیم، قسمت اعظم ادب فارسی حذف می شود. در جغرافیای ایران زمین هسته ادبی خراسان از دیرباز در تمام شعب ادبی مهم بوده است و در پهنه عرفان نیز این هسته ادبی در طول تاریخ نقش مهمی ایفا کرده است و از بزرگان ادب و عرفان در این مرز و بوم میتوان به شیخ ابوسعید ابوالخیر و عطار نیشابوری اشاره کرد. در این پژوهش بر آنیم تا مشترکات موضوعی عرفانی اندیشه های ابوسعید ابوالخیر که در کتاب اسرار التوحید منعکس شده و اندیشه های عطار نیشابوری که در کتاب مختار نامه به شکل موجز آمده است را بررسی کنیم و علت انتخاب کتاب مختار نامه در این پژوهش این است که اولاً به این اثر کمتر پرداخت شده و ثانیاً قالب محدود رباعی ایجاب می کند که شاعر منظور خود را در نهایت ایجاز بیان کند بنابراین بحث پیرامون آن در حوصله یک مقاله می گنجد. در این پژوهش هدف، استخراج و تبیین مشترکات موضوعات عرفانی کتاب اسرار التوحید و مختار نامه عطار نیشابوری است و به طور مستقیم پاسخ دادن به این سوال است که مشترکات موضوعی عمده در کتاب اسرار التوحید ابوسعید ابوالخیر و مختار نامه عطار نیشابوری کدامند و روش تحقیق در این پژوهش توصیفی-تحلیلی بوده یعنی مشترکات موضوعی عرفانی از هر دو اثر استخراج شده و وجوه اشتراکات تبیین شده و به تحلیل نمونه ها و ارتباط آنها با موضوعات عرفانی مطرح شده در آن آثار و در زمان این دو عارف نامی، پرداخت شده است. از یافته ها و نتایج به دست آمده به طور عمده می توان به بسامد بالای وجود اشتراکات موضوعات عرفانی منعکس شده در این دو اثر اشاره کرد؛ با وجود اینکه فاصله زمانی زیادی بین زمان زندگی شیخ ابوسعید و عطار نیشابوری وجود دارد و این مساله نشان می دهد که از لحاظ تاریخی هم موضوعات عرفانی مطروحه وجوه مشترکی داشته اند. همچنین کثرت اشتراکات معنی دار بوده و از بعد قیاس منطقی حداقل ثابت کننده همه گیر بودن موضوعات عرفانی در میان عرفای آنهسته ادبی و عرفانی می باشد و می تواند راهگشای پژوهشی دیگر در راستای تاثیر پذیری عطار از شیخ ابوسعید باشد. این مقاله شامل مقدمه، حاوی بیان مساله، اهمیت موضوع، پیشینه پژوهش، هدف و فرضیه بوده در قسمت بعدی یعنی متن مقاله به تبیین و توضیح نمونه هایی از اسرار التوحید و مختار نامه که دارای مشترکات موضوعی عرفانی هستند، پرداخته و در قسمت نهایی به تبیین یافته ها و بحث و نتیجه گیری پرداخته ایم.

کلمات کلیدی:

ابوسعید ابوالخیر، کتاب اسرار التوحید، مختار نامه، عطار نیشابوری، مشترکات موضوعی عرفانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/581543>

